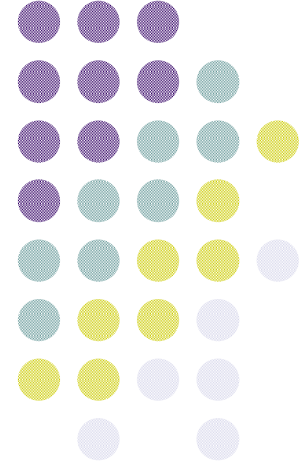

İNTERNET ALAN ADLARINDA UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM SİSTEMİ

Mustafa Dalkıran
Marka Uzmanı
Türk Patent Enstitüsü
mustafa.dalkiran@tpe.gov.tr

İstanbul - 22.06.2010

İçindekiler

- Alan adlarının tescili
- Marka-alan adı ilişkisi
- Uyuşmazlık kaynakları
- ICANN-UDRP
- Nic.tr
- “.tr” Uyuşmazlık çözümleri
- “.tr”de Son gelişmeler

Alan Adlarının Tescili

1. Jenerik alan adları (.com, .org., .net...)

- ICANN tarafından yönetilir
- İlk gelen alır prensibi geçerlidir
- Uyuşmazlıklar ICANN-UDRP kapsamında çözülür

2. Ülke kodlu alan adları (.tr, .uk, .fr...)

- Her ülkenin tescil organı ve ulusal kuralları mevcut
- “.tr” - ODTÜ Alan Adları Yönetimi (yönetim ve tescil)
- DNS Çalışma Grubu
 - Politika ve kurallar
 - Uyuşmazlıkların çözümü

Marka - Alan Adı İlişkisi

- Alan adları marka benzeri fonksiyonlara sahiptir
 - Sanal alemde ürünleri ayırt etme fonksiyonu görür
 - Ürünün kaynağına işaret eder
 - İnternette güven ve garantinin işaretidir
- Marka sanal alemde de tanıtım ve pazarlamanın en etkili aracıdır
- İşletmeler internette marka ve ticaret unvanlarıyla yer almak ister
- İşletmelerin alan adı seçimindeki öncelikli tercihi marka ya da ticaret unvanıdır
- Alan adlarına ilişkin uyumsuzluklar çoğunlukla marka ihtilaflarından kaynaklanmaktadır

Uyuşmazlık Kaynakları

- Sanal - gerçek alem farkı
- Aynı isim üzerinde geçerli farklı yasal haklar (*geleneksel*)
 - farklı hak türleri (TM, TU, İA...)
 - farklı yasal yetki çevresi (farklı ülkeler/bölgeler)
 - farklı alanlar (sektörler, mal/hizmet grupları)
- İnternetin kuralları - AA tescil sistemi (*sanal*)
 - bir kelime tek bir kişi adına tescil edilebilir
 - “ilk gelen alır” prensibi
 - haksız ve kötü niyetli AA tescili
- Ortak fonksiyon ve hedefler
- Çözüm yolları
 - Dava (Marka, Haksız Rekabet...)
 - ICANN - UDRP
 - TR Uyuşmazlıkları Çözüm Mekanizması (ODTÜ-DÇG)

ICANN Uyuşmazlıkları Çözüm Mekanizması (UDRP)

- ICANN tarafından yetkilendirilmiş kurumlarca yürütülür
 - Asian Domain Name Dispute Resolution Centre
 - Çek Arbitration Center
 - NAF-National Arbitration Forum
 - WIPO
- Alan adının iptali, durdurulması, devri veya askıya alınması talep edilebilir

ICANN-UDRP Çözüm Kriterleri

UDRP'ye gelen bir şikayetin kabul edilebilmesi için üç temel şartın gerçekleşmesi gereklidir:

- 1- İtiraza konu alan adının şikayet sahibinin markası ile aynı ya da karıştırılacak derecede benzer olması
- 2- Alan adı sahibinin alan adı üzerinde geçerli bir hak ya da yasal bir çıkara sahip olmaması
- 3- Alan adının tescil ve kullanımının kötü niyetli olması

Kötü Niyetin Delilleri

- Alan adının marka sahibine veya bir rakibine satılmak, kiralanmak veya başka bir şekilde devredilmek üzere tescil edildiğini gösteren işaretler
- Alan adının marka sahibinin alan adı tescilini ve kullanımını engellemek amacıyla tescil ettirilmiş olması
- Alan adının özellikle rakiplerin işlerini engellemek amacıyla tescil ettirilmiş olması
- Alan adının kullanımıyla, alan adı ile marka arasında bir ilişki olduğu izlenimi yaratarak ticari bir çıkar elde etme amacı güdülmesi (sponsorluk, sahiplik, iş ortaklığı vs.)

Alan Adı Sahibinin Hakları

Alan adı sahibi...

- alan adının uyuşmazlık ortaya çıkmadan önce iyi niyetli olarak kullanıldığını veya bu yönde hazırlıklar yapıldığını
- alan adıyla ilişkili bir markası olmasa dahi bu alan adıyla tanınıyor olduğunu
- alan adının markaya zarar vermeyecek şekilde veya tüketicileri yanıltıcı niteliği olmayan bir şekilde ticari amaç dışında veya iyi niyetli olarak kullanıldığını

...ispat edebilir

“.tr”

- “.tr” uzantılı 19 farklı alt alan adı
- Meslek gruplarına ve kamuya ait alan adları (av.tr, dr.tr, pol.tr, mil.tr, gov.tr, bel.tr, bbs.tr, org.tr, net.tr, tv.tr)
- Özel şahıslara ait alan adları (name.tr, tel.tr)
- Eğitim kurumlarına ait alan adları (edu.tr, k12.tr)
- Ticari kullanımlar için alan adları (com.tr, biz.tr, info.tr)
- Serbest kullanıma açık alan adları (web.tr, gen.tr)

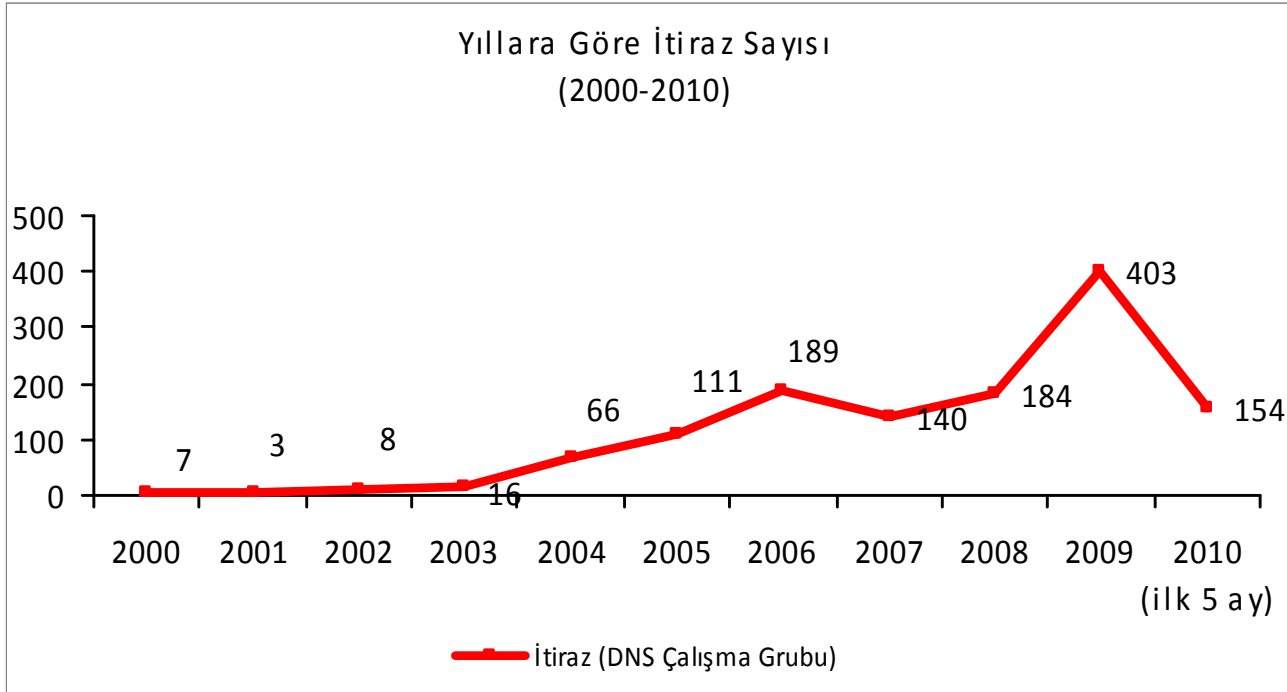
“.tr” Temel İlke ve Kurallar

- Hakka dayalı tescil sistemi
- Hakkın delili olarak uygun bir belge sunma zorunluluğu (marka, ticaret unvanı...)
- Alan adı ticareti yasağı (satış, kiralama, devir...)
- Başkalarının hakkını ihlal etmeme şart ve taahhüdü

Başlıca Uyuşmazlık Nedenleri

- Tescilli alan adlarının başkalarına ait marka, ticaret unvanı vb. geçerli haklarla aynı ya da benzer olması
- Aynı kelime/işaret üzerinde birden fazla kişinin geçerli haklara sahip olması
- Bazı alanlarda mevcut hiçbir hakka dayanmadan yasal alan adı sahibi olunabilmesi (gen.tr, web.tr)
- Alan adlarının kötüye kullanımı
- Firma devir ve bölünmeleri
- Koşullu tesciller (kısaltmalar, marka başvuruları)

İtiraz Sayıları (2000 - 2010)

İtirazlardaki Artışın Nedenleri

- E-ticaret ve internet kullanımındaki artış
- Alan adlarının rolü ve önemindeki artış
- Alan adı ticareti
- “.tr” Alan adı tahsis kurallarının esnetilmesi

“.tr” Uyuşmazlık Çözüm Sistemi

- Uyuşmazlıklar geçici olarak DNS Çalışma Grubu tarafından çözümlenmektedir
- DNS Çalışma Grubunun UÇM kurma çalışmaları
- 05/11/08 T. ve 5809 S. Elektronik Haberleşme Kanunu
- İnternet Alan Adları Yönetmelik Çalışmaları (BTK)

Süreç

- İtiraz, iddia ve deliller ODTÜ “.tr” Alan Adı Yönetimine sunulur (posta, faks, e-posta)
- İtirazlar DNS ÇG’ye sunulur
- İtiraz ve gerekçeleri haklı bulunursa alan adı sahibinden karşı görüş ve savunma talep edilir (1 ay)
- Karşı görüş ve savunma çerçevesinde itiraz yeniden değerlendirilir
- İptal süreci (1+1 ay)
- Dava yolu açık
- İtirazlar ücretsizdir

Çözüm Kriterleri

- Alan adının kurallara uygun tahsisi
- Alan adı sahibinin geçerli yasal hakkı
- İtiraz sahibinin hakları
- Benzerlik
- Kötü niyet
- Alan adı ticareti
- Web sitesi incelemesi
- 6 aylık itiraz süresi
- Marka başvurularına dayalı tahsislerde 2 yıl sınırlaması

Örnek Kararlar

youtube.com.tr / facebook.com.tr

- Dünya çapında tanınmış marka
- İnternet kullanıcıları tarafından çok iyi bilinen bir web sitesi
- Özgün bir ibare
- Marka ve internet sitesi itiraz sahibi dünya çapında ile özdeşleşmiş
- Kullanıcıların yanıtılması ihtimali
- Ününden yararlanma, haksız kazanç
- Haksız rekabet

haberturk.com.tr

- Türkiye’de tanınmış bir marka
- Müstehcen içerik
- Özgün bir ibare
- İtiraz sahibi ile özdeşleşmiş bir site/marka
- Kullanıcıların yanıltılması ihtimali
- Ününden yararlanma, haksız kazanç
- Companies House sicil kaydı

ing.com.tr / ingbank.com.tr

- Marka başvurusuna dayalı tahsis
- Dünya çapında tescilli tanınmış marka
- Tanınmış ve prestijli bir finans kuruluşu
- İtiraz sahibinin TR'ye yönelik girişimleri
- Kullanıcıların yanılgı ve zarar görme ihtimali

Alan Adı Ticareti

- isnet.com.tr
 - web sitesi aracılığıyla satış
 - satış teklifi
- radyo2000.com.tr
 - web sitesi aracılığıyla satış
- network.com.tr
 - satış teklifi

Marka Bařvurusu

- anadolugrubu.com.tr
- gazeteilan.com.tr
- tomtom.com.tr

“.tr”nin Geleceđi

5809 S. Elektronik Haberleşme Kanunu

Madde 35:

“İnternet alan adlarının tahsisini yapacak kurum veya kuruluşun tespiti ile alan adı yönetimine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir”

- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) yetkili kurum olarak belirlendi

“.tr”nin Geleceđi

İnternet Alan Adları Yönetmelik Taslağı:

Madde 3(l):

“Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcı (UÇHS): Alan adları ile ilgili ihtilafların çözüm sürecini hakemler veya hakem heyetleri vasıtasıyla yürüten kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını veya üniversiteleri

Madde 23-25: Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Mekanizması

M.25: Başvuru şartları:

- AA ile TM, TU, İA ya da diğer tanıtıcı işaretlelerle benzerlik
- AA sahibinin yasal bir hakkı ya da bağlantısı
- Kötü niyetli tahsis veya kullanım

Sonuç ve Öneriler

- E-ticaret markalar ve ticaret unvanlarına yeni fonksiyonlar yüklemiştir
- Markalar ve ticaret unvanlarının haksız ve kötü niyetli kullanımlarına dayalı uyuşmazlıklar artmıştır
- Bir markayı kullanmaya başlamadan önce marka üzerindeki hakların kapsamının araştırılması gerekir:
 - Marka tescilli mi?
 - Markanın tescilsiz kullanımı var mı?
 - Marka tescil edilebilir nitelikte mi?
 - Başka ülkelerde/hedef pazarlarda tescili var mı?
 - Alan adı tescili var mı?

Teşekkürler

Mustafa Dalkıran
Marka Uzmanı
mustafa.dalkiran@tpe.gov.tr

